

Rijeka srama

Teritorija Opštine Nikšić predstavlja specifičan prirodni kompleks i važan razvojni centar Crne Gore. Istovremeno, govorimo o prostoru koji se suočava sa značajnim ekološkim problemima. Pokazatelji zagađivanja i degradacije životne sredine su evidentni, a potencijalni rizici životne sredine uvećani. Za opštinu izrazite geografske i biološke raznolikosti, s prirodnim zalihama i potencijalom, opšti je cilj zaštite životne sredine detaljno praćenje stanje životne sredine i upravljanje pritiscima na životnu sredinu.

U Opštini Nikšić postoje velike rezerve podzemnih i nadzemnih voda, za potrebe stanovništva, poljoprivrede, hidroenergetike, turizma i sl., zbog čega je neophodno preuzeti sve moguće mjere u očuvanju ovog prirodnog bogatstva.

Jedna od rijeka koja protiče kroz Nikšić i zagađena je, je rijeka Zeta. Nastaje u Gornjem Polju od rijeke Sušice i Rastovca. Zeta teče prema jugu od sela Zavrh, gdje gubi dio voda na postojeće estavele, a voda se pojavljuje u akumulaciji Krupac. Odavde Zeta skreće na istok, prema Glibavcu, zatim se dalje kreće prema jugoistoku i istoku kompezacionog bazena, odakle sa tunelom i cjevovodima voda dovodi do HE „Perućica“. Prije izgradnje hidroenergetskog sistema i regulacije korita Zete, ovaj vodotok je ponirao južnim obodom nikšićkog polja (Budoške bare i Slivlja) da bi se nakon nekoliko kilometara voda pojavila na vrelu Glave Zete. Od ovog vrela, i vrela Perućice i Obošnice, nastaje vodotok Donje Zete koja se uliva u rijeku Moraču.

Dužina toka rijeke Zete je oko 85 km. Sve rijeke u nikšićkom polju pripadaju slivu rijeke Zeta, pa tako ona prihvata i sve zagađene vode Nikšića. Ona ta zagađenja prenosi i dalje i to: kroz Bjelopavličku ravnicu, zatim se kod Podgorice uliva u Moraču, čiji se tok pruža kroz Podgoričko-Skadarsku kotlinu i uliva u Skadarsko jezero iz kojeg otiče Bojana koja se sa svojim pritokama uliva u Jadransko more.

Bivše postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda nije bilo u funkciji zadnjih 20 godina, pa su se otpadne vode grada izlivala direktno u Vrtačko polje, u napušteno riječno korito Zete. Nizvodno od Mosta na Duklu u Zetu se izliva komunalni otpad i vode drugih zagađivača: fabrike namještaja MI RAI, Farma Kapino Polje, Mlin Nikšić, donedavno i klanica. Na obodu riječnog korita stalno se stvaraju nove deponije komunalnog otpada.

Sa građanima koji žive blizu rijeke nijesmo mogli razgovarati, ali jedan stanovnik Mokre Njive, naselja neposredno pored Zete, koji se nije htio predstaviti, kazao nam je : „Mutna voda ne valja se ni sanjati, a kamoli biti blizu nje. Lakše je preko zime kad voda nadođe, postoji bojazan od poplava, pa se branimo na razne načine, ali živjeti pored zagađene rijeke teško je ljeti, kada se smanji vodostaj, pa neprijatan miris korita tjera nas čak i na selidbu iz naših kuća.“

Na naše pitanje ko je kriv za to, odgovorio je: „ Pa prije svega lokalna i državna samouprava, ali najvišu krivicu treba da snose neodgovorni građani kojima Zeta služi za odlaganje svih vrsta živog i mrtvog, industrijskog i klaničnog otpada.“

Javno Komunalno Preduzeće je nekoliko puta pokušalo djelimično da očisti korito rijeke Zete, ali otpad opet završava u samu rijeku, kazali su nam u tom preduzeću.

Najveći problem koji je riješen bile su otpadne vode iz JZU „Brezovik“. Ipak, ugradnjom filtera za prečišćavanje otpadnih voda koncentracija štetnih čestica u vodi nije prestala, samo se smanjila.

Ovakvo uništavanje prirodnog bogatstva od strane Nikšićana ne utiče samo na naš grad, već i na državu čije se more zagađuje.

Danas, kada naša država potencira ulazak u EU baš na ekologiji, mi u najvećem gradu po prostranstvu imamo problem sa takvim draguljem prirode.

I ko je kriv za to? Gradjani svakako, ali za rijeku „srama“ krivicu mora snositi još neko. Gdje nam je ekološka politika? Jedina ekološka država dozvoljava sebi priču bez kaznene i zelene politike. Svakako da su za ovu sadašnju situaciju krivi svi, građani, država i lokalna samouprava.

Mi znamo da rješenja postoje, ali potrebno je sprovesti efikasnu kaznenu politiku jer jedino se tako može uticati na nesavjesne građane da shvate važnost čistih voda u Nikšiću i Crnoj Gori.

